

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే
॥ తృతీయాష్టకే నవమః ప్రశ్నః ॥
(అశ్వమేధం - 2)

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ తృతీయాష్టకే నవమః ప్రశ్నః ॥
(అశ్వమేధం - 2)

హరిః ఓ(4)ం ।

ప్రజాపతిరశ్వమేధమస్మజత ।

సోఽస్మాధ్నుష్టోఽపాక్రామత్ ।

తమష్టాదశిభిరనుప్రాయుంక్త ।

తమాప్నోత్ ।

తమాష్టాఽష్టాదశిభిరవారుంధ ।

యదష్టాదశిన ఆలభ్యంతే ।

యజ్ఞమేవ తైరాష్టా యజమానోఽవరుంధే ।

సంవధ్నరస్య వా ఏషా ప్రతిమా ।

యదష్టాదశినః ।

ద్వాదశ మాసాః పంచర్తవః ॥ 1 ॥

సంవధ్నరోఽష్టాదశః ।

యదష్టాదశిన ఆలభ్యంతే ।

సంవధ్నరమేవ తైరాష్టా యజమానోఽవరుంధే ।

అగ్నిష్టేఽన్యాన్పశూనుపాకరోతి ।

ఇతరేషు యూపేష్వష్టాదశినోఽజామిత్వాయ ।

Please let us know of any errors in this text.

నవనవాలభ్యంతే సవీర్యత్వాయ |
 యదాఽఽరణ్యైః సగ్గ్స్థాపయేత్ |
 వ్యవస్యేతాం పితాపుత్రౌ |
 వ్యధ్వాసః క్రామేయుః |
 విదూరం గ్రామయోర్గ్రామాంతౌ స్యాతాం || 2 ||

ఋక్షికాః పురుషవ్యాప్తూః పరిమోషిణ
 ఆవ్యాధినీస్తస్కరా అరణ్యేష్వాజాయేరన్న్ |
 తదాహుః |

అపశవో వా ఏతే |
 యదారణ్యాః |
 యదారణ్యైః సగ్గ్స్థాపయేత్ |
 క్షిప్తే యజమానమరణ్యం మృతగ్ం హరేయుః |
 అరణ్యాయతనా హ్యరణ్యాః పశవ ఇతి |
 యత్పశున్నాలభేత |
 అనవరుద్ధా అస్య పశవః స్యుః |
 యత్పర్యగ్నికృతాసుధ్నుజేత్ || 3 ||

యజ్జవేశసం కుర్యాత్ |
 యత్పశున్నాలభతే |
 తేనైవ పశునవరుంధే |
 యత్పర్యగ్నికృతాసుధ్నుజత్యయజ్జవేశసాయ |

అవ॑రుద్ధా॑ అ॒స్య ప॑శవో॑ భవ॑ంతి ।
 న య॑జ్ఞవే॒శసం భ॑వతి ।
 న య॑జమా॒నమ॑రణ్యం మృ॒తగ్ం హ॑రంతి ।
 గ్రా॒ంయైః స॒గ్గ్స్థా॑పయతి ।
 ఏ॒తే వై ప॑శవః క్షే॒మో నామ॑ ।
 సంపీ॑తా పు॒త్రావ॑వస్యతః ।
 సమ॑ధ్వా॒నః క్రా॑మంతి ।
 సమ॑ంతికం గ్రా॒మయో॑ర్గ్రా॒మాంతౌ భ॑వతః ।
 నర్షీ॑కాః పు॒రుష॑వ్యాఘ్రాః ప॒రిమో॑షిణ॑ ఆ॒వ్యాధి॑నీ॒స్తస్క॑రా
 అ॒రణ్యే॑ష్వా॒జాయ॑ంతే ॥ 4 ॥

ఋ॒తవః॑ స్యా॒తాము॒ఘ్నజే॒ఘ్నత॒స్త్రిణి॑ చ ॥ 1 ॥

ప్ర॒జాప॑తి॒రకా॑మయతో॒భౌ లో॒కావ॑వరుంధీ॒యేతి॑ ।
 స ఏ॒తాను॑భయా॒న్పశూ॑నపశ్యత్ ।
 గ్రా॒ంయాగ్ శ్చా॑రణ్యాగ్ శ్చ ।
 తా॒నాల॑భత ।
 తైర్వై స ఉ॒భౌ లో॒కావ॑వారుంధ ।
 గ్రా॒ంయైరే॒వ ప॒శుభి॑రి॒మం లో॒కమ॑వారుంధ ।
 ఆ॒రణ్యై॑రముం ।
 య॒ద్గ్రా॒ంయాన్ప॑శూనాల॒భతే॑ ।

ఇ॒మమే॒వ తై॒ర్లో॒కమ॑వ॒రుంధే॑ ।
 యదా॑రణ్యాన్ ॥ 5 ॥

అ॒ముం తైః ।
 అ॒న॒వ॒రు॒ద్ధో వా ఏ॒తస్య॑ సం॒వ॒ధ్న॒ర ఇ॒త్యా॒హుః ।
 య ఇ॒త ఇ॒తశ్చా॑తు॒ర్మాస్యా॑నీ సం॒వ॒ధ్న॒రం ప్ర॑యుంక్త ఇ॒తి ।
 ఏ॒తావాన్ వై సం॒వ॒ధ్న॒రః ।
 యచ్ఛా॑తు॒ర్మాస్యా॑నీ ।
 యదే॒తే చా॑తు॒ర్మాస్యాః ప॒శవ॑ ఆ॒లభ్యం॑తే ।
 ప్ర॒త్యక్ష॑మే॒వ తైః సం॒వ॒ధ్న॒రం య॒జమా॑నోఽవ॒రుంధే॑ ।
 వి వా ఏ॒ష ప్ర॒జయా॑ ప॒శుభి॑ర్ బుద్ధ్యతే ।
 యః సం॒వ॒ధ్న॒రం ప్ర॑యుంక్తే ।
 సం॒వ॒ధ్న॒రః సు॒వర్గో లో॒కః ॥ 6 ॥

సు॒వ॒ర్గం తు లో॒కం నా॑ప॒రాధ్నో॑తి ।
 ప్ర॒జా వై ప॒శవ॑ ఏ॒కాద॑శినీ ।
 యదే॒త ఐ॒కాద॑శినాః ప॒శవ॑ ఆ॒లభ్యం॑తే ।
 సాక్షా॑దే॒వ ప్ర॒జాం ప॒శూన్ య॒జమా॑నోఽవ॒రుంధే॑ ।
 ప్ర॒జాప॑తి॒ర్విరా॒జమ॑స్మ॒జత॑ ।
 సా స్మ॒ష్టాఽశ్వ॑మే॒ధం ప్రా॑వి॒శత్ ।
 తాం ద॑శిభి॒రను॑ ప్రా॒యుంక్త॑ ।
 తామా॑ప్సోత్ ।

తా॒మా॒ప్త్యా ద॒శి॒భి॒ర॒వా॒రు॒ంధ॑ ।
 య॒ద్ద॒శి॒న॑ ఆ॒ల॒భ్య॑ంతే ॥ 7 ॥

వి॒రా॒జ॒మే॒వ తై॒రా॒ప్త్యా॒ య॒జ॒మా॒నో॒ఽవ॑రుంధే ।
 ఏ॒కా॒ద॒శ ద॒శత॑ ఆ॒ల॒భ్య॑ంతే ।
 ఏ॒కా॒ద॒శాక్ష॑రా త్రి॒ష్టుప్ ।
 త్రై॒ష్టు॒భాః ప॒శవః॑ ।
 ప॒శూనే॑వావరుంధే ।
 వై॒శ్వదే॒వో వా అ॒శ్వః॑ ।
 నా॒నాదే॑వత్యాః ప॒శవో॑ భవంతి ।
 అ॒శ్వస్య॑ స॒ర్వత్వా॑య ।
 నా॒నారూ॑పా భవంతి ।
 తస్మా॒న్నా॒నారూ॑పాః ప॒శవః॑ ।
 బ॒హు॒రూ॑పా భవంతి ।
 తస్మాద్బ॒హు॒రూ॑పాః ప॒శవః॑ స॒మృ॒ద్భ్యే ॥ 8 ॥

ఆ॒రణ్యా॒ల్లోకో ద॒శి॒న॑ ఆ॒ల॒భ్య॑ంతే నా॒నారూ॑పాః ప॒శవో॑ ద్వే చ ॥ 2 ॥

అ॒స్మై వై లో॒కాయ॑ గ్రా॒ంయాః ప॒శవ॑ ఆ॒ల॒భ్య॑ంతే ।
 అ॒ముష్మా॑ ఆ॒రణ్యాః॑ ।
 య॒ద్ధ్రా॒ంయాన్ప॒శూనా॑లభతే ।
 ఇ॒మమే॑వ తైర్లో॒కమ॑వరుంధే ।
 య॒దార॑ణ్యాన్ ।

అముం తైః |
ఉభయాన్పశునాలభతే |
గ్రాంయాగ్శ్చారణ్యాగ్శ్చ |
ఉభయోర్లోకయోరవరుద్వై |
ఉభయాన్పశునాలభతే || 9 ||

గ్రాంయాగ్శ్చారణ్యాగ్శ్చ |
ఉభయస్యాన్నాద్యస్యావరుద్వై |
ఉభయాన్పశునాలభతే |
గ్రాంయాగ్శ్చారణ్యాగ్శ్చ |
ఉభయేషాం పశునామవరుద్వై |
త్రయస్తయో భవంతి |
త్రయ ఇమే లోకాః |
ఏషాం లోకానామాప్త్యై |
బ్రహ్మవాదినో వదంతి |
కస్మాద్భ్రత్యాత్ || 10 ||

అస్మిన్లోకే బహవః కామా ఇతి |
యద్భుమానీభ్యో దేవతాభ్యోఽన్యేఽన్యే పశవ ఆలభ్యంతే |
అస్మిన్నేవ తల్లోకే కామాందధాతి |
తస్మాదస్మిన్లోకే బహవః కామాః |
త్రయాణాం త్రయాణాగ్ం సహ వపా జుహోతి |

త్ర్యావృ॒తో వై దే॒వాః |
 త్ర్యావృ॒త ఇ॒మే లో॒కాః |
 ఏ॒షాం లో॒కానా॒మా॒స్త్వై |
 ఏ॒షాం లో॒కానాం క్ష॒స్త్వై |
 ప॒ర్యగ్ని॑కృతానారణ్యానుధ్నుజంత్యహిగ్ంసాయై || 11 ||

లో॒కయో॒రవ॑రుధ్యా ఉభయాస్పశునాలభతే సత్యాదహిగ్ంసాయై || 3 ||

యుం॑జంతీ బ్ర॒హ్మమి॑త్యాహ |
 అసౌ వా ఆది॑త్యో బ్ర॒హ్మః |
 ఆది॑త్యమేవాస్మై యునక్తి |
 అరు॑షమి॒త్యాహ |
 అగ్ని॑ర్వా అరు॒షః |
 అగ్ని॑మేవాస్మై యునక్తి |
 చర॑ంతమి॒త్యాహ |
 వాయు॑ర్వై చరన్ |
 వాయు॑మేవాస్మై యునక్తి |
 పరి॑తస్థుష ఇ॒త్యాహ || 12 ||

ఇమే॑ వై లో॒కాః పరి॑తస్థుషః |
 ఇమా॑నేవాస్మై లో॒కాన్ యు॑నక్తి |
 రోచ॑ంతే రోచనా దివీ॒త్యాహ |
 నక్ష॑త్రాణి వై రోచనా దివి |

నక్షత్రాణ్యేవాస్మై రోచయతి |
 యుంజంత్యస్య కామ్యేత్యాహ |
 కామానేవాస్మై యునక్తి |
 హరీ విపక్షనేత్యాహ |
 ఇమే వై హరీ విపక్షసా |
 ఇమే ఏవాస్మై యునక్తి || 13 ||

శోణా ధృష్టా నృవాహనేత్యాహ |
 అహోరాత్రే వై నృవాహసా |
 అహోరాత్రే ఏవాస్మై యునక్తి |
 ఏతా ఏవాస్మై దేవతా యునక్తి |
 సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యై |
 కేతుం కృణ్వన్న కేతవ ఇతి ధ్వజం ప్రతిముంచతి |
 యశ ఏవైనగ్ం రాజ్ఞాం గమయతి |
 జీమూతస్యేవ భవతి ప్రతీకమిత్యాహ |
 యథా యజురేవైతత్ |
 యే తే పంథానః సవితః పూర్వాస్య ఇత్యధ్వర్యుర్యజమానం
 వాచయత్యభిజిత్యై || 14 ||

పరా వా ఏతస్య యజ్ఞ ఏతి |
 యస్య పశురుపాకృతోఽన్యత్ర వేద్యా ఏతి |
 ఏతగ్ం స్తోతరేతేస పథా పునరశ్వమావర్తయాసి న ఇత్యాహ |

వాయుర్వై స్తోతా |
 వాయుమేవాస్య పరస్తాద్దధాత్యావృత్త్యై |
 యథా వై హవిషో గృహీతస్య స్కందతి |
 ఏవం వా ఏతదశ్వస్య స్కందతి |
 యదస్యోపాకృతస్య లోమాని శీయంతే |
 యద్వాలేషు కాచానావయంతి |
 లోమాన్యేవాస్య తద్భుంభరంతి || 15 ||

భూర్భువః సువరితి ప్రాజాపత్యాభిరావయంతి |
 ప్రాజాపత్యో వా అశ్వః |
 స్వయైవైనం దేవతయా సమర్థయంతి |
 భూరితి మహిషీ |
 భువ ఇతి వావతా |
 సువరితి పరివృక్తి |
 ఏషాం లోకానామభిజిత్యై |
 హిరణ్యయాః కాచా భవంతి |
 జ్యోతిర్వై హిరణ్యం |
 రాష్ట్రమశ్వమేధః || 16 ||

జ్యోతిశ్చైవాస్మై రాష్ట్రం చ సమీచీ దధాతి |
 సహస్రం భవంతి |
 సహస్రసమ్మితః సువర్గో లోకః |

సువర్గస్య లోకస్యాభిజిత్యై |
 అప వా ఏతస్మాత్తేజ ఇంద్రియం పశవః శ్రీః క్రామంతి |
 యోఽశ్వమేధేన యజతే |
 వసవస్త్యాఽంజంతు గాయత్రేణ ఛందసేతి మహిష్యభ్యనక్తి |
 తేజో వా ఆజ్యం |
 తేజో గాయత్రీ |
 తేజసైవాస్మై తేజోఽవరుంధే || 17 ||

రుద్రాస్త్యాఽంజంతు త్రైష్టుభేన ఛందసేతి వావతా |
 తేజో వా ఆజ్యం |
 ఇంద్రియం త్రిష్టుప్ |
 తేజసైవాస్మా ఇంద్రియమవరుంధే |
 ఆదిత్యాస్త్యాఽంజంతు జాగతేన ఛందసేతి పరివృక్తి |
 తేజో వా ఆజ్యం |
 పశవో జగతీ |
 తేజసైవాస్మై పశూనవరుంధే |
 పత్నయోఽభ్యంజంతి |
 శ్రియా వా ఏతద్రూపం || 18 ||

యత్పత్నయః |
 శ్రియమేవాస్మింతద్ధధతి |
 నాస్మాత్తేజ ఇంద్రియం పశవః శ్రీరప క్రామంతి |

లాజీ(3)ంఛాచీ(3)న్ యశో మమాం(4) ఇత్యతీరిక్తమన్నమశ్వాయోపాహరంతి ।

ప్రజామేవాన్నాదీం కుర్వతే ।

ఏతద్దేవా అన్నమత్కైతదన్నమద్ధి ప్రజాపత ఇత్యాహ ।

ప్రజాయామేవాన్నాద్యం దధతే ।

యది నావజిష్టేత్ ।

అగ్నిః పశురాసీదిత్యవపూపయేత్ ।

అవ హైవ జిఘ్రతి ।

ఆక్రాన్ వాజీ క్రమైరత్యక్మీద్వాజీ ద్యౌస్తే పృష్ఠం పృథివీ సధస్థమిత్యశ్వమను
మంత్రయతే ।

ఏషాం లోకానామభిజిత్యై ।

సమిద్ధో అంజన్మృదరం మతీనామిత్యశ్వస్యాప్రియో భవంతి

సరూపత్వాయ ॥ 19 ॥

పరితస్థుష ఇత్యాహేమే ఏవాఽస్మై యునక్త్యభిజిత్యై

భరంత్యశ్వమేధో రుంధే రూపం జిఘ్రతి త్రీణి చ ॥ 4 ॥

తేజసా వా ఏష బ్రహ్మవర్చసేన వ్యృద్ధ్యతే ।

యోఽశ్వమేధేన యజతే ।

హోతా చ బ్రహ్మ చ బ్రహ్మోద్యం వదతః ।

తేజసా చైవైనం బ్రహ్మవర్చసేన చ సమర్థయతః ।

దక్షిణతో బ్రహ్మ భవతి ।

దక్షిణత ఆయతనో వై బ్రహ్మ ।

బా॒ర్హ॒స్ప॒త్యో॒ వై బ్ర॒హ్మా॑ ।
 బ్ర॒హ్మ॒వ॒ర్చ॒న॒మే॒వా॒స్య దక్షి॑ణతో దధాతి ।
 తస్మా॒ద్దక్షి॑ణోఽర్థో బ్ర॒హ్మ॒వ॒ర్చ॒సి॒త॒రః॑ ।
 ఉ॒త్త॒రతో హో॑తా భవతి ॥ 20 ॥

ఉ॒త్త॒రత ఆ॑యతనో వై హో॑తా ।
 ఆగ్నే॒యో వై హో॑తా ।
 తేజో॑ వా అగ్నిః ।
 తేజ॑ ఏ॒వాస్యో॒త్త॒రతో దధా॑తి ।
 తస్మా॒ద్దు॒త్త॒రోఽర్థ॑స్ते॒జస్వి॑త॒రః॑ ।
 యూ॑పమభితో వదతః ।
 య॒జ॒మా॒నదే॑వత్యో వై యూ॑పః ।
 య॒జ॒మా॒నమే॑వ తేజ॑సా చ బ్ర॒హ్మ॒వ॒ర్చ॒సేన॑ చ సమ॑ర్థయతః ।
 కి॒న్గ్ స్వి॑దా॒సీత్పూ॑ర్వచి॒త్తిరి॑త్యాహ ।
 ద్యౌర్వై వృ॑ష్టిః పూ॒ర్వచి॑త్తిః ॥ 21 ॥

ది॒వమే॑వ వృ॒ష్టిమ॑వరుంధే ।
 కి॒న్గ్ స్వి॑దా॒సీద్భృ॒హద్వ॑య ఇ॒త్యా॑హ ।
 అశ్వో॑ వై బృ॒హద్వ॑యః ।
 అశ్వ॑మే॒వావ॑రుంధే ।
 కి॒న్గ్ స్వి॑దా॒సీత్పి॒శంగి॑లే॒త్యా॑హ ।
 రా॒త్తిర్వై పి॑శంగిలా ।

రాత్రిమే॒వావ॑రుంధే ।
 కి॒గ్గి॒స్వి॒దా॒సీ॒త్పి॒లి॒ప్పి॒లే॒త్యా॒హా ।
 శ్రీ॒ర్వై పి॒లి॒ప్పి॒లా ।
 అ॒న్నాద్య॑మే॒వావ॑రుంధే ॥ 22 ॥

కః స్వి॑దే॒కాకి॑ చ॒రతి॑త్యా॒హా ।
 అ॒సౌ వా ఆ॒ది॒త్య ఏ॒కాకి॑ చ॒రతి॑ ।
 తే॒జ ఏ॒వావ॑రుంధే ।
 క ఉ స్వి॑జ్ఞాయతే పు॒నరి॑త్యా॒హా ।
 చంద్ర॑మా వై జా॒యతే॑ పు॒నః ।
 ఆ॒యు॒రే॒వావ॑రుంధే ।

కి॒గ్గి॒స్వి॒ద్ధి॒మస్య॑ భే॒షజ॑మి॒త్యా॒హా ।
 అ॒గ్ని॒ర్వై హి॒మస్య॑ భే॒షజం॑ ।
 బ్ర॒హ్మ॒వర్చ॑సమే॒వావ॑రుంధే ।
 కి॒గ్గి॒స్వి॒దా॒వప॑నం మ॒హాది॑త్యా॒హా ॥ 23 ॥

అ॒యం వై లో॒క ఆ॒వప॑నం మ॒హాత్ ।
 అ॒స్మిన్నే॒వ లో॒కే ప్ర॑తి॒తిష్ఠ॑తి ।
 పృ॒చ్ఛామి॑ త్వా ప॒రమం॑ తం పృ॒థి॒వ్యా ఇ॑త్యా॒హా ।
 వేది॑ర్వై ప॒రోఽంతః॑ పృ॒థి॒వ్యాః ।
 వేది॑మే॒వావ॑రుంధే ।
 పృ॒చ్ఛామి॑ త్వా భు॒వన॑స్య నా॒భిమి॑త్యా॒హా ।

య॒జ్ఞో వై భు॑వనస్య నాభిః |
 య॒జ్ఞమే॒వావ॑రుంధే |
 పృ॒చ్ఛామి॑ త్వా వృ॒ష్ణో అ॑శ్వస్య రే॒త ఇ॑త్యాహ |
 సో॒మో వై వృ॒ష్ణో అ॑శ్వస్య రే॒తః |
 సో॒మపి॑థమే॒వావ॑రుంధే |
 పృ॒చ్ఛామి॑ వా॒చః ప॑ర॒మం వ్యో॑మే॒త్యాహ॑ |
 బ్ర॒హ్మ వై వా॒చః ప॑ర॒మం వ్యో॑మ |
 బ్ర॒హ్మవ॑ర్చసమే॒వావ॑రుంధే || 24 ||

హో॒తా భ॑వతి వై వృ॒ష్ణః పూ॑ర్వచి॒త్తిర॒న్నాద్య॑మే॒వావ॑రుంధే
 మ॒హది॑త్యాహ సో॒మో వై వృ॒ష్ణో అ॑శ్వస్య రే॒తశ్చ॑త్వారి చ || 5 ||

అప॑ వా ఏ॒తస్మా॑త్ప్రాణాః క్రా॒మంతి॑ |
 యో॒శ్వమే॑ధేన॒ యజ॑తే |
 ప్రా॒ణాయ॑ స్వా॒హో వ్యా॒నాయ॑ స్వా॒హేతి॑ సం॒జ్ఞప్య॑మా॒న ఆ॒హు॑తీర్ణు॒హోతి॑ |
 ప్రా॒ణానే॑వాస్మింద॒ధాతి॑ |
 నాస్మా॑త్ప్రాణా అప॑క్రామంతి |
 అవ॑ంతీస్సా॒స్థవ॑ంతీస్త్యా॒వంతు॑ |
 ప్రి॒యం త్వా॑ ప్రియా॒ణాం |
 వర్షి॑ష్ఠమా॒ప్యానాం॑ |
 నిధీ॑నాం త్వా నిధి॑పతిగ్ం హ॒వామహే॑ వసో మమే॒త్యాహ॑ |
 అపై॒వాస్మై తద్ధ్ను॑వతే || 25 ||

అథో ధువంత్యేవైసం |
 అథో న్యేవాస్మై హ్నువతే |
 త్రిః పరియంతి |
 త్రయ ఇమే లోకాః |
 ఏభ్య ఏవైనం లోకేభ్యో ధువతే |
 త్రిః పునః పరియంతి |
 షట్స్వంపద్యంతే |
 షడ్వా ఋతవః |
 ఋతుభిరేవైనం ధువతే |
 అప వా ఏతేభ్యః ప్రాణాః క్రామంతి || 26 ||

యే యజ్ఞే ధువనం తన్వతే |
 నవకృత్వః పరియంతి |
 నవ వై పురుషే ప్రాణాః |
 ప్రాణానేవాత్మందధతే |
 నైభ్యః ప్రాణా అపక్రామంతి |
 అంబే అంబాల్యంబిక ఇతి పత్నీముదానయతి |
 అహ్వతైవైనాం |
 సుభగే కాంపీలవాసినీత్యాహ |
 తప ఏవైనాముపనయతి |
 సువర్గే లోకే సంప్రోర్ణ్వాధామిత్యాహ || 27 ||

సువర్గమే॒వైనాం॑ లో॒కం గ॑మయతి |
 ఆ॒హ॒మ॒జాని॑ గర్భధ॒మా త్వమ॑జాసి గర్భధమి॒త్యాహ॑ |
 ప్ర॒జా వై ప॒శవో॑ గర్భః |
 ప్ర॒జామే॒వ ప॒శూనా॑త్మంధ॒త్తే |
 దే॒వా వా అ॑శ్వమే॒ధే ప॒వమా॑నే |
 సువర్గం లో॒కం న ప్రా॑జానన్ |
 తమ॑శ్వః ప్రా॒జానాత్ |
 య॒థ్సాచీ॑భిరసిపథాన్కల్పయంతి |
 సువర్గస్య లో॒కస్య ప్ర॒జ్ఞాత్వై |
 గాయ॑త్రీ త్రిష్టు॒బ్జగతి॑త్యాహ || 28 ||

య॒థా య॒జురే॒వైతత్ |
 త్రయ్యః సూ॒చ్యో భ॑వంతి |
 అయ॑స్మయ్యో రజతా హరిణ్యః |
 అస్య॑ వై లో॒కస్య॑ రూపమయస్మయ్యః |
 అంత॑రిక్షస్య రజతాః |
 ది॒వో హ॑రిణ్యః |
 ది॒శో వా అ॑యస్మయ్యః |
 అవా॑ంతరదిశా రజతాః |
 ఊర్ధ్వా హ॑రిణ్యః |

దిశ ఏ॒వా॒స్మై క॒ల్ప॒యతి॑ ।

క॒న్తా॒స్వ చ॒భృతి॑ క॒న్తా॒స్వ వి॒శా॒స్తి॒త్యాహా॑హిగ్ంసా॒యై ॥ 29 ॥

హ్ను॒వతే॑ క్రా॒మం॒తూర్ణా॒ధ్వామి॒త్యాహ॑ జ॒గతీ॑త్యాహ క॒ల్ప॒యత్యే॒కం చ ॥ 6 ॥

అప॒ వా ఏ॒తస్మా॑చ్ఛ్రీ రా॒ష్ట్రం క్రా॑మతి ।

యో॒శ్వమే॒ధేన॑ య॒జతే॑ ।

ఊ॒ర్ధ్వామే॒నాము॑చ్ఛ్రయ॒తాది॑త్యాహ ।

శ్రీ॒ర్వై రా॒ష్ట్రమ॑శ్వమే॒ధః ।

శ్రియ॑మే॒వాస్మై రా॒ష్ట్రమూ॑ర్ధ్వము॒చ్ఛ్రయ॑తి ।

వే॒ణుభా॑రం గి॒రావి॑వే॒త్యాహ॑ ।

రా॒ష్ట్రం వై భా॑రః ।

రా॒ష్ట్రమే॒వాస్మై ప॑రూ॒హతి॑ ।

అ॒థాస్యా॑ మ॒ధ్యమే॒ధతా॑మి॒త్యాహ॑ ।

శ్రీ॒ర్వై రా॒ష్ట్రస్య॑ మ॒ధ్యం ॥ 30 ॥

శ్రియ॑మే॒వావ॑రుంధే ।

శీ॒తే వా॒తే పు॒నన్ని॑వే॒త్యాహ॑ ।

క్షే॒మో వై రా॒ష్ట్రస్య॑ శీ॒తో వా॒తః ।

క్షే॒మమే॒వావ॑రుంధే ।

య॒ద్ధ॑రిణీ॒ యప॑మ॒త్తి॒త్యాహ॑ ।

వి॒ద్వై హ॑రిణీ ।

రా॒ష్ట్రం య॑వః ।

వి॒శం చై॒వా॒స్మై రా॒ష్ట్రం చ॑ స॒మీచీ॑ దధాతి ।
 న పు॒ష్టం ప॒శుమ॑న్యత ఇ॒త్యాహ॑ ।
 తస్మా॒ద్రాజా॑ ప॒శున్న పు॑ష్యతి ॥ 31 ॥

శూ॒ద్రా యద॑ర్యజారా న పో॒షాయ॑ ధనా॒యతీ॑త్యాహ ।
 తస్మా॒ద్వైశీపు॑త్రం నాభి॒షించ॑ంతే ।
 ఇ॒యం య॑కా శ॒కుంతి॑కేత్యాహ ।
 వి॒ద్వైశీ శ॑కు॒ంతికా॑ ।
 రా॒ష్ట్రమ॑శ్వమే॒ధః ।
 వి॒శం చై॒వా॒స్మై రా॒ష్ట్రం చ॑ స॒మీచీ॑ దధాతి ।
 ఆహ॑లమితి స॒ర్పతీ॑త్యాహ ।
 తస్మా॒ద్రాష్ట్రా॑య వి॒శః స॒ర్పంతి॑ ।
 ఆహ॑తం గభే పస ఇ॒త్యాహ॑ ।
 వి॒ద్వైశీ గ॑భః ॥ 32 ॥

రా॒ష్ట్రం ప॑సః ।
 రా॒ష్ట్రమే॒వ వి॒శ్యాహ॑ంతి ।
 తస్మా॒ద్రాష్ట్రం॑ వి॒శం ఘా॑తుకం ।
 మాతా॑ చ తే పితా॑ చ త ఇ॒త్యాహ॑ ।
 ఇ॒యం వై మాతా॑ ।
 అసౌ పితా॑ ।
 ఆభ్యా॑మే॒వైనం॑ పరిదదాతి ।

అగ్రం వృక్షస్య రోహత ఇత్యాహ |

శీర్ష్యై వృక్షస్యాగ్రం |

శ్రియమేవావరుంధే || 33 ||

ప్రసులామీతి తే పితా గభే ముష్టిమతగ్ంసయదిత్యాహ |

విద్యై గభః |

రాష్ట్రం ముష్టిః |

రాష్ట్రమేవ విశ్యాహంతి |

తస్మాద్రాష్ట్రం విశం ఘాతుకం |

అప వా ఏతేభ్యః ప్రాణాః క్రామంతి |

యే యజ్ఞేఽపూతం వదంతి |

దధిక్రావ్ణో అకారిషమితి సురభిమతీంఋచం వదంతి |

ప్రాణా వై సురభయః |

ప్రాణానేవాత్మందధతే |

నైభ్యః ప్రాణా అపక్రామంతి |

ఆపో హి స్థా మయోభువ ఇత్యద్భిర్వార్జయంతే |

ఆపో వై సర్వా దేవతాః |

దేవతాభిరేవాత్మానం పవయంతే || 34 ||

రాష్ట్రస్య మధ్యం పుష్యతి గభో రుంధే దధతే చత్వారి చ || 7 ||

ప్రజాపతిః ప్రజాః సృష్ట్యా ప్రేణాఽనుప్రావిశత్ |

తాభ్యః పునః సంభవితుం నాశక్నోత్ |

సోఽబ్రవీత్ |

ఋ॒ధ్ను॒వది॒ధ్నుః |

యో మే॒తః పు॒నః సం॒భర॑ది॒తి |

తం దే॒వా అ॑శ్వ॒మేధే॒నైవ స॑మ॒భర॑న్న్ |

తతో॒ వై త ఆ॑ర్ధ్ను॒వన్న్ |

యోఽశ్వ॒మేధే॒న య॑జ॒తే |

ప్ర॒జాప॑తి॒మేవ సం॒భర॑త్య॒ద్ధోతి॑ |

పు॒రుష॑మా॒లభ॑తే || 35 ||

వైరా॒జో వై పు॒రుషః |

వి॒రాజ॑మే॒వా॒లభ॑తే |

అథో॒ అన్నం॑ వై వి॒రాట్ |

అన్న॑మే॒వావ॑రుంధే |

అశ్వ॑మా॒లభ॑తే |

ప్రా॒జాప॑త్యో॒ వా అ॑శ్వః |

ప్ర॒జాప॑తి॒మే॒వా॒లభ॑తే |

అథో॒ శ్రి॒ర్వా ఏ॑కశ॒ఫం |

శ్రియ॑మే॒వావ॑రుంధే |

గా॒మా॒లభ॑తే || 36 ||

య॒జ్ఞో వై గౌః |

య॒జ్ఞమే॒వా॒లభ॑తే |

అథో అన్నం వై గోః |
 అన్నమేవావరుంధే |
 అజావీ ఆలభతే భూనే |
 అథో పుష్టిర్వై భూమా |
 పుష్టిమేవావరుంధే |
 పర్యగ్నికృతం పురుషం చారణ్యాగ్శ్చోధ్నుజంత్యహిగ్ంసాయై |
 ఉభౌ వా ఏతౌ పశూ ఆలభ్యేతే |
 యశ్చావమో యశ్చ పరమః |
 తేఽస్యోభయే యజ్ఞే బధ్ధాః |
 అభీష్టా అభిప్రీతాః |
 అభిజితా అభిహుతా భవంతి |
 నైనం దంక్ష్ణవః పశవో యజ్ఞే బధ్ధాః |
 అభీష్టా అభిప్రీతాః |
 అభిజితా అభిహుతా హిగ్ంసంతి |
 యోఽశ్వమేధేన యజతే |
 య ఉ చైనమేవం వేద || 37 ||

లభతే గామాలభతే పరమోఽష్టా చ || 8 ||

ప్రథమేన వా ఏష స్తోమేన రాధ్వా |
 చతుష్టోమేన కృతేనాయానాముత్తరేఽహన్మి |
 ఏకవిగ్ంశే ప్రతిష్ఠాయాం ప్రతితిష్ఠతి |

ఏకవిగ్ంశాత్ప్రతిష్ఠాయా ఋతూనన్వారోహతి |
 ఋతవో వై పృష్ఠానీ |
 ఋతవః సంవధ్నరః |
 ఋతుష్వేవ సంవధ్నరే ప్రతిష్ఠాయ |
 దేవతా ఆభ్యారోహతి |
 శక్వరయః పృష్ఠం భవంత్యన్యదన్యచ్ఛందః |
 అన్యేన్యే వా ఏతే పశవ ఆలభ్యంతే || 38 ||

ఉతేవ గ్రాంయాః |
 ఉతేవారణ్యాః |
 అహరేవ రూపేణ సమర్థయతి |
 అథో అహ్నా ఏవైష బలిర్హ్రీయతే |
 తదాహుః |
 అపశవో వా ఏతే |
 యదజావయశ్చారణ్యాశ్చ |
 ఏతే వై సర్వే పశవః |
 యద్గవ్యా ఇతి |
 గవ్యాన్పశూనుత్తమేహన్నాలభతే || 39 ||

తేనైవోభయాన్పశూనవరుంధే |
 ప్రాజాపత్యా భవంతి |
 అనభిజితస్యాభిజిత్యై |

సౌరీ॒ర్షవ॑ శ్వే॒తా వ॑శా అ॒నూబ॑ంధ్యా భవంతి ।
 అంత॑త ఏ॒వ బ్ర॑హ్మవర్చ॒సమ॑వరుంధే ।
 సో॒మాయ॑ స్వ॒రాజ్ఞే॒నోవా॑హవ॒నడా॑హవితి ద్వంద్వి॒సః ప॒శూనా॑లభతే ।
 అహో॑రా॒త్రాణా॑మభిజిత్యై ।
 పశు॑భిర్వా ఏ॒ష వ్య॑ధ్యతే ।
 యో॒శ్వమే॑ధేన యజతే ।
 ఛగ॑లం క॒ల్మాషం॑ కికిది॒విం వి॑దీగయ॒మితి॑ త్వాష్ట్రా॒న్పశూనా॑లభతే ।
 పశు॑భిరే॒వాత్మా॑నగ్ం సమ॒ర్థయ॑తి ।
 ఋతు॑భిర్వా ఏ॒ష వ్య॑ధ్యతే ।
 యో॒శ్వమే॑ధేన యజతే ।
 పి॒శంగా॑స్త్రయో వాసంతా ఇత్యృతుపశూనా॑లభతే ।
 ఋతు॑భిరే॒వాత్మా॑నగ్ం సమ॒ర్థయ॑తి ।
 ఆ వా ఏ॒ష పశు॑భ్యో వృశ్యతే ।
 యో॒శ్వమే॑ధేన యజతే ।
 ప॒ర్యగ్ని॑కృతా ఉ॒ద్భృజం॑త్యనా॒వ్రస్కాయ॑ ॥ 40 ॥

లభ్యంతే లభతే త్వాష్ట్రాన్పశూనా॑లభతే॒ష్టై చ ॥ 9 ॥

ప్ర॒జాప॑తిరకామయత మహా॑నన్నాదః స్యామితి ।
 స ఏ॒తావ॑శ్వమేధే మ॒హిమా॑నావపశ్యత్ ।
 తావ॑గృ॒హ్ణీత॑ ।
 తతో॑ వై స మహా॑నన్నాదో॒భవత్ ।

యః కామయే॑త మహా॑స॒న్నాదః॑ స్యామి॒తి |
 స ఏ॒తావ॑శ్వమే॒ధే మ॑హి॒మానౌ గృ॑ష్ణీ॒త |
 మహా॑నే॒వాన్నాదో॑ భవ॒తి |
 యజ॑మా॒నదే॒వత్యా॑ వై ప॒పా |
 రాజా॑ మహి॒మా |
 యద్వ॑పాం మ॒హింనో॑భయ॒తః ప॒రియ॑జ॒తి |
 యజ॑మా॒నమే॒వ రాజ్యే॑నో॒భయ॒తః ప॒రిగృ॑ష్ణా॒తి |
 పు॒రస్తా॑స్థా॒స్సాహా॑కారా వా అ॒న్యే దే॒వాః |
 ఉప॑రి॒ష్టాస్థా॒స్సాహా॑కారా అ॒న్యే |
 తే వా ఏ॒తేఽశ్వ॑ ఏ॒వ మే॒ధ్య ఉ॒భయే॑ఽవ॒రుధ్య॑ంతే |
 యద్వ॑పాం మ॒హింనో॑భయ॒తః ప॒రియ॑జ॒తి |
 తానే॑వో॒భయా॑న్ప్రీ॒ణాతి || 41 ||

పరియజతి షట్ప || 10 ||

వైశ్వ॑దే॒వో వా అ॒శ్వః |
 తం య॑త్ప్రా॒జాప॑త్యం కు॒ర్యాత్ |
 యా దే॑వతా అపి॒భాగాః |
 తా భా॑గధే॒యేన॑ వ్యర్థ॒యేత్ |
 దే॒వతా॑భ్యః సమదం దధ్యాత్ |
 స్తే॒గాందగ్గ్ఞా॑భ్యాం మ॒ండూకా॑ంజంభ్యే॒భిరి॑తి |
 ఆజ్య॑మవదా॒సం కృ॒త్వా ప్ర॑తిసంఖ్యా॒యమా॑హు॒తీర్షు॑హోతి |

యా ఏ॒వ దే॒వతా॑ అపి॒భాగాః॑ ।
 తా భా॑గధే॒యేన॑ సమ॒ర్థయ॑తి ।
 న దే॒వతా॑భ్యః సమ॒దం దధా॑తి ॥ 42 ॥

చతు॑ర్దశై॒తాన॑ను॒వాకాం॑జు॒హోత్య॑సంతరి॒త్యైః ।
 ప్రయా॑సాయ స్వా॒హేతి॑ పంచదశం ।
 పంచ॑దశ వా అర్థమా॒సస్య॑ రాత్రయః ।
 అర్థమా॒సశః॑ సంవ॒ధ్నర॑ ఆప్యతే ।
 దే॒వాసు॑రాః సంయ॒త్తా ఆసన్న్ ।
 తే॒ఽబ్రు॑వన్న॒గ్నయః॑ స్విష్టకృ॒తః ।
 అశ్వ॑స్య మే॒ధ్యస్య॑ వయము॒ద్ధార॑ము॒ద్ధరా॑మహై ।
 అధై॒తాన॑భిభ॒వామే॑తి ।
 తే లో॒హిత॑ముదహరంత ।
 తతో దే॒వా అభ॑వన్న్ ॥ 43 ॥

పరా॑సురాః ।
 యధ్వి॑ష్టకృద్భ్యో లో॒హితం॑ జు॒హోతి॑ భ్రాతృ॒వ్యాభి॑భూత్యైః ।
 భవ॑త్యాత్మనా ।
 పరా॑స్య భ్రాతృ॒వ్యో భవ॑తి ।
 గోంబు॑గకంఠేన ప్రథమా॒మాహు॑తిం జు॒హోతి॑ ।
 పశ॑వో వై గోంబు॒గః ।
 రుద్రో॑ఽగ్నిః స్విష్టకృ॒త్ ।

రు॒ద్రాదే॒వ ప॒శూన॑ంతర్ద॒ధాతి॑ |
 అథో॑ య॒త్రైషా॑ఽఽహు॒తిర్హూ॑యతే |
 న తత్ర॑ రు॒ద్రః ప॒శూన॑భిమ॒న్యతే॑ || 44 ||

అశ్వ॑శఫే॒న ద్వి॒తీయా॑మాహు॒తిం జు॒హోతి॑ |
 పశ॑వో వా ఏక॒శఫం॑ |
 రు॒ద్రోఽగ్నిః॑ స్వి॒ష్టకృ॑త్ |
 రు॒ద్రాదే॒వ ప॒శూన॑ంతర్ద॒ధాతి॑ |
 అథో॑ య॒త్రైషా॑ఽఽహు॒తిర్హూ॑యతే |
 న తత్ర॑ రు॒ద్రః ప॒శూన॑భిమ॒న్యతే॑ |
 అయ॑స్మయే॒న క॒మండ॑లునా తృ॒తీయాం॑ |
 ఆహు॑తిం జు॒హోత్యా॑యాస్యో॒ వై ప్ర॒జాః |
 రు॒ద్రోఽగ్నిః॑ స్వి॒ష్టకృ॑త్ |
 రు॒ద్రాదే॒వ ప్ర॒జా అ॑ంతర్ద॒ధాతి॑ |
 అథో॑ య॒త్రైషా॑ఽఽహు॒తిర్హూ॑యతే |
 న తత్ర॑ రు॒ద్రః ప్ర॒జా అ॑భిమ॒న్యతే॑ || 45 || || 11 ||

ద॒ధాత్య॑భవన్మన్యతే ప్ర॒జా అ॑ంతర్ద॒ధాతి॑ ద్వే చ॑ || 11 ||

అశ్వ॑స్య వా ఆల॒బ్ధస్య॑ మే॒ధ ఉ॑దక్రామత్ |
 తద॑శ్వస్తోమీయమభవత్ |
 యద॑శ్వస్తోమీయం జు॒హోతి॑ |
 స మే॑ధమే॒వైన॑మాలభతే |

ఆజ్యే॑న జుహోతి॑ |
 మే॒ధో॑ వా ఆజ్యం॑ |
 మే॒ధోఽశ్వ॑స్థోమీ॒యం॑ |
 మే॒ధే॑నై॒వాస్మి॒న్మే॒ధం॑ దధాతి |
 షట్త్రి॑గ్గంశతం జుహోతి |
 షట్త్రి॑గ్గంశదక్షరా బృహతీ॑ || 46 ||

బా॒ర్హతాః॑ పశవః॑ |
 సా పశూ॑నాం మాత్రా॑ |
 పశూ॑నే॒వ మాత్ర॑యా సమ॒ర్థయ॑తి |
 తా యద్భూ॑య॒సీర్వా॑ కనీ॒యసీర్వా॑ జుహుయాత్ |
 పశూ॑న్మాత్రయా వ్యర్థ॑యేత్ |
 షట్త్రి॑గ్గంశతం జుహోతి |
 షట్త్రి॑గ్గంశదక్షరా బృహతీ॑ |
 బా॒ర్హతాః॑ పశవః॑ |
 సా పశూ॑నాం మాత్రా॑ |
 పశూ॑నే॒వ మాత్ర॑యా సమ॒ర్థయ॑తి || 47 ||

అశ్వ॑స్థోమీ॒యగ్ం హు॑త్వా ద్విపదా॑ జుహోతి |
 ద్విపా॑ద్వై పురు॒షో ద్విప్ర॑తిష్ఠః |
 తదే॑నం ప్రతిష్ఠయా సమ॒ర్థయ॑తి |
 తదా॑హుః |

అశ్వస్తోమీయం పూర్వగ్ం హోతవ్యా(3)ం ద్విపదా(3) ఇతి |
 అశ్వో వా అశ్వస్తోమీయం |
 పురుషో ద్విపదాః |
 అశ్వస్తోమీయగ్ం హుత్వా ద్విపదా జుహోతి |
 తస్మాద్ద్విపాచ్ఛతుష్పాదమత్తి |
 అథో ద్విపద్యేవ చతుష్పదః ప్రతిష్ఠాపయతి |
 ద్విపదా హుత్వా |
 నాన్యాముత్తరామాహుతిం జుహుయాత్ |
 యదన్యాముత్తరామాహుతిం జుహుయాత్ |
 ప్ర ప్రతిష్ఠాయాశ్చ్యవేత |
 ద్విపదా అంతతో జుహోతి ప్రతిష్ఠిత్యై || 48 ||

బృహత్యర్థయతి స్థాపయతి వంచ చ || 12 ||

ప్రజాపతిరశ్వమేధమస్మజత |
 సోఽస్మాధ్నుష్టోఽపాక్రామత్ |
 తం యజ్ఞక్రతుభిరన్వైచ్ఛత్ |
 తం యజ్ఞక్రతుభిర్నాన్వవిందత్ |
 తమిష్ఠిభిరన్వైచ్ఛత్ |
 తమిష్ఠిభిరన్వవిందత్ |
 తదిష్ఠీనామిష్ఠిత్వం |
 యధ్నంవధ్నరమిష్ఠిభిర్యజతే |

అశ్వమే॒వ తదన్వి॑చ్ఛతి |
సా॒వి॒త్రి॒యో భవ॑ంతి || 49 ||

ఇ॒యం వై స॑వితా |
యో వా అ॒స్యాం న॑శ్యతి యో ని॒లయ॑తే |
అ॒స్యాం వా॒వ తం వి॑దంతి |
న వా ఇ॒మాం క॑శ్చనే॒త్యాహుః॑ |
తి॒ర్యజ్సో॑ర్ధ్వోఽత్యే॒తుమ॑ర్హతీతి |
య॒థ్సా॒వి॒త్రి॒యో భవ॑ంతి |
స॒వి॒తృప్ర॑సూత ఏ॒వై స॑మిచ్ఛతి |
ఈ॒శ్వరో॑ వా అ॒శ్వః ప్ర॑ముక్తః ప॒రాం ప॒రావ॑తం గం॒తోః |
య॒థ్సా॒యం ధృ॑తీర్లుహోతి |
అ॒శ్వస్య॑ య॒త్యై ధృ॑త్యై || 50 ||

య॒త్ర్పా॒తరి॑ష్టిభి॒ర్యజ॑తే |
అశ్వమే॒వ తదన్వి॑చ్ఛతి |
య॒థ్సా॒యం ధృ॑తీర్లుహోతి |
అ॒శ్వస్యై॒వ య॒త్యై ధృ॑త్యై |
తస్మా॑థ్సా॒యం ప్ర॒జాః క్షే॒ంయా భవ॑ంతి |
య॒త్ర్పా॒తరి॑ష్టిభి॒ర్యజ॑తే |
అశ్వమే॒వ తదన్వి॑చ్ఛతి |
తస్మా॑ద్ధి॒వా నష్టై॑ష ఏతి |

యత్ప్రాతరిష్టిభిర్యజతే సాయం ధృతీర్జుహోతి |
 అహోరాత్రాభ్యామేవైనమన్విచ్ఛతి |
 అథో అహోరాత్రాభ్యామేవాస్మై యోగక్షేమం కల్పయతి || 51 ||

భవంతి ధృత్యా వినమన్విచ్ఛత్యేకం చ || 13 ||

అప వా ఏతస్మాచ్ఛ్రీ రాష్ట్రం క్రామతి |
 యోఽశ్వమేధేన యజతే |
 బ్రాహ్మణౌ వీణాగాధినౌ గాయతః |
 శ్రియా వా ఏతద్రూపం |
 యద్వీణా |
 శ్రియమేవాస్మింతద్ధత్తః |
 యదా ఖలు వై పురుషః శ్రియమశ్నుతే |
 వీణాఽస్మై వాద్యతే |
 తదాహుః |
 యదుభౌ బ్రాహ్మణౌ గాయేతాం || 52 ||

ప్రభ్రగ్ంశుకాఽస్మాచ్ఛ్రీః స్యాత్ |
 న వై బ్రాహ్మణే శ్రి రమత ఇతి |
 బ్రాహ్మణోఽన్యో గాయేత్ |
 రాజన్యోఽన్యః |
 బ్రహ్మ వై బ్రాహ్మణః |
 క్షత్రగ్ం రాజన్యః |

తథా హాస్య బ్రహ్మణా చ క్షత్రేణ చోభయతః శ్రీః పరిగృహీతా భవతి |
తదాహుః |

యదుభౌ దివా గాయేతాం |
అపాస్మాద్రాష్ట్రం క్రామేత్ || 53 ||

న వై బ్రాహ్మణే రాష్ట్రగ్ం రమత ఇతి |

యదా ఖలు వై రాజా కామయతే |

అథ బ్రాహ్మణం జినాతి |

దివా బ్రాహ్మణో గాయేత్ |

నక్తగ్ం రాజన్యః |

బ్రహ్మణో వై రూపమహాః |

క్షత్రస్య రాత్రీః |

తథా హాస్య బ్రహ్మణా చ క్షత్రేణ చోభయతో రాష్ట్రం పరిగృహీతం భవతి |

ఇత్యదదా ఇత్యయజథా ఇత్యపచ ఇతి బ్రాహ్మణో గాయేత్ |

ఇష్టాపూర్తం వై బ్రాహ్మణస్య || 54 ||

ఇష్టాపూర్తేనైవైనగ్ం స సమర్థయతి |

ఇత్యజినా ఇత్యయుధ్యథా ఇత్యముగ్ం సంగ్రామమహన్నితి రాజన్యః |

యుద్ధం వై రాజన్యస్య |

యుద్ధేనైవైనగ్ం స సమర్థయతి |

అక్లప్తా వా ఏతస్యర్తవ ఇత్యాహుః |

యోఽశ్వమేధేన యజత ఇతి |

తి॒స్రో॒ఽన్యో గాయ॑తి తి॒స్రో॒ఽన్యః |
 ష॒ట్స్సంప॑ద్యంతే |
 ష॒డ్వా ఋ॑తవః |
 ఋ॒తూనే॑వాస్మై క॒ల్పయ॑తః |
 తా॒భ్యాగ్ం స॒గ్గ్స్థాయా॑ం |
 అ॒నోయు॑క్తే చ శ॒తే చ ద॑దాతి |
 శ॒తాయుః పు॑రుషః శ॒తేంద్రి॑యః |
 ఆ॒యుష్యే॑వేంద్రియే ప్ర॒తితి॑ష్ఠతి || 55 ||

గా॒యేతాం క్రా॑మేద్బ్రా॒హ్మణ॑స్య క॒ల్పయ॑తశ్చ॒త్వారి చ || 14 ||

స॒ర్వేషు॑ వా ఏ॒షు లో॒కేషు॑ మృ॒త్యవో॑ఽన్వాయ॒తాః |
 తే॒భ్యో యదా॑హు॒తీర్ష జు॑హుయాత్ |
 లో॒కే లో॒క ఏ॒నం మృ॑త్యుర్విందేత్ |
 మృ॒త్యవే॒ స్వాహా॑ మృ॒త్యవే॒ స్వాహే॑త్యభి॒పూర్వ॑మా॒హుతి॑ర్జుహోతి |
 లో॒కాల్లో॑కాదే॒వ మృ॑త్యుమ॒వయ॑జతే |
 నై॒నం లో॒కే లో॒కే మృ॑త్యుర్విందతి |
 యద॒ముష్మై॒ స్వాహా॑ఽముష్మై॒ స్వాహే॑తి జు॒హ్వాభ్నంచ॑క్షీత |
 బ॒హుం మృ॑త్యుమ॒మిత్రం కు॑ర్వీత |
 మృ॒త్యవే॒ స్వాహే॑త్యేక॒స్మా ఏ॒వైకాం జు॑హుయాత్ |
 ఏ॒కో వా అ॒ముష్మీ॑న్లోకే మృ॒త్యుః || 56 ||

అశనయా మృత్యురేవ |

తమేవాముష్మిన్లోకేవయజతే |

భ్రూణహత్యాయై స్వాహేత్యవభృథ ఆహుతిం జుహోతి |

భ్రూణహత్యమేవావయజతే ||

తదాహుః |

యద్ద్యూణహత్యైపాత్యైథ |

కస్మాద్యజ్ఞేపి క్రియత ఇతి |

అమృత్యుర్వా అన్యో భ్రూణహత్యాయా ఇత్యాహుః |

భ్రూణహత్యా వావ మృత్యురితి |

యద్ద్యూణహత్యాయై స్వాహేత్యవభృథ ఆహుతిం జుహోతి || 57 ||

మృత్యుమేవాహుత్యా తర్పయిత్వా పరిపాణం కృత్వా |

భ్రూణఘ్నే భేషజం కరోతి |

ఏతాగ్ం హ వై ముండిభ ఔదన్యవః |

భ్రూణహత్యాయై ప్రాయశ్చిత్తిం విదాంచకార |

యో హాస్యాపి ప్రజాయాం బ్రాహ్మణగ్ం హంతి |

సర్వస్మై తస్మై భేషజం కరోతి |

జుంబకాయ స్వాహేత్యవభృథ ఉత్తమామాహుతిం జుహోతి |

వరుణో వై జుంబకః |

అంతత ఏవ వరుణమవయజతే |

ఖలతేర్విక్లిధస్య శుక్లస్య పింగాక్షస్య మూర్ధంజుహోతి |

ఏ॒త॒ద్వై వ॒రు॒ణస్య॑ రూ॒పం॑ ।
 రూ॒పే॒ణైవ॑ వ॒రు॒ణమ॑వ॒యజ॑తే ॥ 58 ॥

లో॒కే మృ॒త్యుర్జు॒హోతి॑ మూ॒ర్ధంజు॒హోతి॑ ద్వే చ ॥ 15 ॥

వారు॑ణో వా అ॒శ్వః ।
 తం దే॒వత॑యా వ్య॒ర్థయ॑తి ।
 యత్ప్రా॒జాప॑త్యం కరో॒తి ।
 నమో॑ రా॒జ్ఞే నమో॑ వ॒రు॒ణాయే॑త్యాహ ।
 వారు॑ణో వా అ॒శ్వః ।
 స్వయై॒వైనం॑ దే॒వత॑యా సమ॒ర్థయ॑తి ।
 నమో॑ఽశ్వా॒య నమః॑ ప్ర॒జాప॑తయ ఇ॒త్యాహ॑ ।
 ప్రా॒జాప॑త్యో వా అ॒శ్వః ।
 స్వయై॒వైనం॑ దే॒వత॑యా సమ॒ర్థయ॑తి ।
 నమో॑ఽధి॒పతయ॑ ఇ॒త్యాహ॑ ॥ 59 ॥

ధర్మో॑ వా అధి॒పతిః॑ ।
 ధర్మ॑మే॒వావ॑రుంధే ।
 అధి॑పతిరస్యధి॒పతిం॑ మా కు॒ర్వధి॑పతిరహం ప్ర॒జానాం॑ భూ॒యాస॑మి॒త్యాహ॑ ।
 అధి॑పతిమే॒వైనగ్ం॑ సమా॒నానాం॑ కరో॒తి ॥
 మాం ధే॑హి మయి ధే॒హిత్యా॑హ ।
 ఆశి॑షమే॒వైతామా॑శాస్తే ।
 ఉపా॑కృతాయ స్వాహే॒త్యుపా॑కృతే జు॒హోతి॑ ।

అల॑భ్ఘాయ॒ స్వా॒హేతి॒ ని॒యుక్తే॑ జు॒హోతి॑ |
 హు॒తాయ॒ స్వా॒హేతి॒ హు॒తే జు॒హోతి॑ |
 ఏ॒షాం లో॒కానా॑మ॒భిజ్జిత్యై॑ || 60 ||

ప్ర॒ వా ఏ॒ష ఏ॒భ్యో లో॒కేభ్య॑శ్చ్యవతే |
 యో॒శ్వమే॑ధేన॒ యజ॑తే |
 ఆగ్నే॒యమై॑ంద్రాగ్నమా॒శ్వినం॑ |
 తాన్ప॒శూనా॑లభతే ప్రతి॒ష్ఠిత్యై॑ |
 యదా॒గ్నేయో॑ భవతి |
 అగ్నిః॑ సర్వా దే॒వతాః॑ |
 దే॒వతా॑ ఏ॒వాప॑రుంధే ||
 బ్రహ్మ॑ వా అగ్నిః |
 క్షత్ర॑మింద్రః |
 యదై॑ంద్రాగ్నో భవతి || 61 ||

బ్రహ్మ॑క్షత్రే ఏ॒వాప॑రుంధే |
 యదా॒శ్వినో॑ భవతి |
 ఆశి॒షామ॑వరుద్భ్యై |
 త్రయో॑ భవంతి |
 త్రయ॑ ఇమే లో॒కాః |
 ఏ॒ష్వేవ॑ లో॒కేషు॑ ప్రతి॒ష్ఠిష్ఠతి॑ |
 అగ్నయే॒గ్ంహో॑ముచే॒ష్టాక॑పాల ఇతి దశ॒హవి॑షమిష్ఠిం నిర్వ॒పతి॑ |

దశాక్షరా విరాట్ |

అన్నం విరాట్ |

విరాజైవాన్నాద్యమవరుంధే |

అగ్నేర్మన్వే ప్రథమస్య ప్రచేతస ఇతి యాజ్ఞానువాక్యా భవంతి

సర్వత్వాయ || 62 ||

అధిపతయ ఇత్యాహోఽభిజిత్వా ఐంద్రాగ్నీ భవతి రుంధ ఏకం చ || 16 ||

యద్యశ్వముపతపద్విందేత్ |

ఆగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపేత్ |

సౌంయం చరుం |

సావిత్రమష్టాకపాలం |

యదాగ్నేయో భవతి |

అగ్నిః సర్వా దేవతాః |

దేవతాభిరేవైనం భిషజ్యతి |

యథ్సంయో భవతి |

సోమో వా ఓషధీనాగ్ం రాజా |

యాభ్య ఏవైనం విందతి || 63 ||

తాభిరేవైనం భిషజ్యతి |

యథ్సావిత్రో భవతి |

సవితృప్రనూత ఏవైనం భిషజ్యతి |

ఏతాభిరేవైనం దేవతాభిర్భిషజ్యతి |

అగదో హైవ భవతి |
 పౌష్టం చరుం నిర్వపేత్ |
 యది శ్లోణః స్యాత్ |
 పూషా వై శ్లేణ్యస్య భిషక్ |
 స ఏవైనం భిషజ్యతి |
 అశ్లేణో హైవ భవతి || 64 ||

రౌద్రం చరుం నిర్వపేత్ |
 యది మహతీ దేవతా భిమన్యేత |
 ఏతద్దేవత్యే వా అశ్వః |
 స్వయైవైనం దేవతయా భిషజ్యతి |
 అగదో హైవ భవతి |
 వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వపేన్మృగాఖరే యది నాగచ్ఛేత్ |
 ఇయం వా అగ్నిర్వైశ్వానరః |
 ఇయమేవైనమర్చిభ్యాం పరిరోధమానయతి |
 ఆ హైవ సుత్ర్యమహర్గచ్ఛతి |
 యద్యధీయాత్ || 65 ||

అగ్నయే గంహోముచేష్టాకపాలః |
 సౌర్యం పయః |
 వాయవ్య ఆజ్యభాగః |
 యజమానో వా అశ్వః |

అగ్ంహసా వా ఏష గృహీతః |
 యస్యాశ్వో మేధాయ ప్రోక్షితోఽధ్యేతి |
 యదగ్ంహోముచే నిర్వపతి |
 అగ్ంహస ఏవ తేన ముచ్యతే |
 యజమానో వా అశ్వః |
 రేతసా వా ఏష వ్యృధ్యతే || 66 ||

యస్యాశ్వో మేధాయ ప్రోక్షితోఽధ్యేతి |
 సౌర్యగ్ం రేతః |
 యథ్సౌర్యం పయో భవతి |
 రేతస్సైవైనగ్ం స సమర్థయతి |
 యజమానో వా అశ్వః |
 గర్భైర్వా ఏష వ్యృధ్యతే |
 యస్యాశ్వో మేధాయ ప్రోక్షితోఽధ్యేతి |
 వాయవ్యా గర్భాః |
 యద్వాయవ్య ఆజ్యభాగో భవతి |
 గర్భైరేవైనగ్ం స సమర్థయతి |
 అథో యస్యైషాఽశ్వమేధే ప్రాయశ్చితిః క్రియతే |
 ఇష్ట్యా వసీయాన్భవతి || 67 ||

విందత్యశ్లోణో హైవ భవత్యధీయాదృద్ధయతే గర్భైరేవనగ్ం సమర్థయతి ద్వే చ || 17 ||

తదా॑హుః |

ద్వాద॑శ బ్ర॒హ్మా॑దనాంధ్ర॒గ్గ్స్థితే॑ ని॒ర్వపే॑త్ |

ద్వాద॑శభి॒ర్వేష్టి॑భి॒ర్యజే॑తేతి |

యది॑ష్టిభి॒ర్యజే॑త |

ఉప॑నాముక ఏ॒నం య॑జ్ఞః స్యాత్ |

పాపీ॑యాగ్న్తు స్యాత్ |

ఆప్తా॑ని వా ఏ॒తస్య॑ ఛం॒దాగ్ంసి॑ |

య ఈ॑జానః |

తాని॑ క ఏ॒తావ॑దాశు పు॒నః ప్ర॑యుంజితేతి |

సర్వా॑ వై సగ్గ్స్థితే॑ య॒జ్ఞే వా॑గాప్యతే || 68 ||

సాఽఽప్తా॑ భ॒వతి॑ యాతయా॑న్సి |

క్రూరీ॑కృతేవ హి భ॒వత్య॑రుష్కృతా |

సా న పు॒నః ప్ర॑యుజ్యేత్యాహుః |

ద్వాద॑శైవ బ్ర॒హ్మా॑దనాంధ్ర॒గ్గ్స్థితే॑ ని॒ర్వపే॑త్ |

ప్ర॒జాప॑తిర్వా ఓ॒దనః॑ |

య॒జ్ఞః ప్ర॒జాప॑తిః |

ఉప॑నాముక ఏ॒నం య॑జ్ఞో భ॒వతి॑ |

న పాపీ॑యాన్భవతి |

ద్వాద॑శ భవంతి |

ద్వాద॑శ మా॒సాః సం॒వత్స॑రః |
 సం॒వత్స॑ర ఏ॒వ ప్ర॒తితి॑ష్ఠతి || 69 ||

ఆ॒ప్యతే॑ సం॒వత్స॑ర ఏ॒కం చ॑ || 18 ||

ఏ॒ష వై వి॒భూర్నా॑మ య॒జ్ఞః |
 స॒ర్వగ్ం హ॒ వై తత్ర॑ వి॒భు భ॑వతి |
 యత్రై॒తేన॑ య॒జ్ఞేన॑ య॒జంతే॑ |
 ఏ॒ష వై ప్ర॒భూర్నా॑మ య॒జ్ఞః |
 స॒ర్వగ్ం హ॒ వై తత్ర॑ ప్ర॒భు భ॑వతి |
 యత్రై॒తేన॑ య॒జ్ఞేన॑ య॒జంతే॑ |
 ఏ॒ష వా ఊర్ణ॑స్వాన్నామ య॒జ్ఞః |
 స॒ర్వగ్ం హ॒ వై తత్రోర్ణ॑స్వద్భవతి |
 యత్రై॒తేన॑ య॒జ్ఞేన॑ య॒జంతే॑ |
 ఏ॒ష వై ప॒యస్వా॑న్నామ య॒జ్ఞః || 70 ||

స॒ర్వగ్ం హ॒ వై తత్ర॑ ప॒యస్వ॑ద్భవతి |
 యత్రై॒తేన॑ య॒జ్ఞేన॑ య॒జంతే॑ |
 ఏ॒ష వై వి॒ధృతో॑ నామ య॒జ్ఞః |
 స॒ర్వగ్ం హ॒ వై తత్ర॑ వి॒ధృతం॑ భవతి |
 యత్రై॒తేన॑ య॒జ్ఞేన॑ య॒జంతే॑ |
 ఏ॒ష వై వ్యావృ॑త్తో నామ య॒జ్ఞః |
 స॒ర్వగ్ం హ॒ వై తత్ర॑ వ్యావృ॑త్తం భవతి |

యత్రైతేన॑ యజ్ఞేన॑ యజంతే॑ |
 ఏష॑ వై ప్రతిష్ఠితో॑ నామ॑ యజ్ఞః |
 సర్వగ్ం॑ హ వై తత్ర॑ ప్రతిష్ఠితం॑ భవతి॑ || 71 ||

యత్రైతేన॑ యజ్ఞేన॑ యజంతే॑ |
 ఏష॑ వై తేజస్వీ॑ నామ॑ యజ్ఞః |
 సర్వగ్ం॑ హ వై తత్ర॑ తేజస్వి॑ భవతి॑ |
 యత్రైతేన॑ యజ్ఞేన॑ యజంతే॑ |
 ఏష॑ వై బ్రహ్మవర్చసీ॑ నామ॑ యజ్ఞః |
 ఆ హ వై తత్ర॑ బ్రాహ్మణో॑ బ్రహ్మవర్చసీ॑ జాయతే॑ |
 యత్రైతేన॑ యజ్ఞేన॑ యజంతే॑ |
 ఏష॑ వా అతివ్యాధీ॑ నామ॑ యజ్ఞః |
 ఆ హ వై తత్ర॑ రాజన్యోఽతివ్యాధీ॑ జాయతే॑ |
 యత్రైతేన॑ యజ్ఞేన॑ యజంతే॑ |
 ఏష॑ వై దీర్ఘో॑ నామ॑ యజ్ఞః |
 దీర్ఘాయుషో॑ హ వై తత్ర॑ మనుష్యా॑ భవంతి॑ |
 యత్రైతేన॑ యజ్ఞేన॑ యజంతే॑ |
 ఏష॑ వై కృష్ణో॑ నామ॑ యజ్ఞః |
 కల్పతే॑ హ వై తత్ర॑ ప్రజాభ్యో॑ యోగక్షేమః॑ |
 యత్రైతేన॑ యజ్ఞేన॑ యజంతే॑ || 72 ||

పయస్వాన్నామ॑ యజ్ఞః ప్రతిష్ఠితం॑ భవతి॑ యత్రైతేన॑ యజ్ఞేన॑ యజంతే॑ షట్పు॑ || 19 ||

ఏ॒ష వై॒ వి॒భూః ప్ర॒భూరూ॑ర్ణస్వా॒న్పుయ॑స్వాన్ వి॒ధృతో॑ వ్యావృ॒తతః॑
 ప్ర॒తి॒ష్ఠిత॑స్తి॒జస్వి॑ బ్ర॒హ్మవ॑ర్చస్యతి॒వ్యాధీ॑ దీ॒ర్ఘః క్ష॒ప్తో ద్వాద॑శ ॥

తా॒ర్ష్యే॒ణాశ్వ॑గ్ం సం॒జ్ఞప॑యంతి ।
 య॒జ్ఞో వై తా॒ర్ష్యం ।
 య॒జ్ఞేనై॒వైన॑గ్ం సమ॒ర్థయ॑ంతి ।
 యా॒మేన॑ సా॒మ్నా ప్ర॒స్తోతా॑నూప॒తిష్ఠ॑తే ।
 యమ॑లోక॒మేవై॑నం గమయతి ॥
 తా॒ర్ష్యే చ॑ కృ॒త్యధీ॑వాసే చాశ్వ॑గ్ం సం॒జ్ఞప॑యంతి ।
 ఏ॒తద్వై ప॑శూనాగ్ం రూ॒పం ।
 రూ॒పేణై॒వ ప॑శూనవ॒రుంధే॑ ।
 హి॒రణ్య॑కశిపు భవతి ।
 తే॒జసో॑వరుద్వై ॥ 73 ॥

రు॒క్మో భ॑వతి ।
 సు॒వర్గ॑స్య లోకస్యానుఖ్యాత్యై ।
 అశ్వో భవతి ।
 ప్ర॒జాప॑తేరా॒ప్త్యై ।
 అస్య॑ వై లోకస్య రూ॒పం తా॒ర్ష్యం ।
 అంత॑రిక్షస్య కృ॒త్యధీ॑వాసః ।
 ది॒వో హి॑రణ్యకశిపు ।
 ఆది॑త్యస్య రు॒క్మః ।

ప్రజాపతేరశ్వః |

ఇమమేవ లోకం తార్వేణాప్నోతి || 74 ||

అంతరిక్షం కృత్యధీవాసేన |

దివగ్ం హిరణ్యకశిపునా |

ఆదిత్యగ్ం రుక్మేణ |

అశ్వేనైవ మేధ్యేన ప్రజాపతేః సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి |

ఏతాసామేవ దేవతానాగ్ం సాయుజ్యం |

సార్ష్టితాగ్ం సమాసలోకతామాప్నోతి |

యోఽశ్వమేధేన యజతే |

య ఉ చైనమేవం వేద || 75 ||

అవరుద్ధ్యా ఆప్నోత్యష్టా చ || 20 ||

ఆదిత్యాశ్చాంగిరసశ్చ సువర్గే లోకేఽస్పర్ధంత |

తేఽంగిరస ఆదిత్యేభ్యః |

అముమాదిత్యమశ్వగ్ం శ్వేతం భూతం దక్షిణామనయన్న్ |

తేఽబ్రువన్న్ |

యం నోఽనేష్ట |

స వర్యోఽభూదితి |

తస్మాదశ్వగ్ం సవర్యేత్యాహ్వాయంతి |

తస్మాద్యజ్ఞే వరో దీయతే |

యత్ప్ర॒జాప॑తి॒రాల॒భ్యోఽశ్వోఽభ॑వత్ |

తస్మా॒దశ్వో॒ నామ॑ || 76 ||

యచ్ఛ్వ॑యద॒రురా॒సీత్ |

తస్మా॒దర్వా॒ నామ॑ |

యథ్న॑ద్యో వా॒జాంథ్న॑మ॒జయ॑త్ |

తస్మా॑ద్వా॒జీ నామ॑ |

యద॑సు॒రాణాం॑ లో॒కానా॑దత్త |

తస్మా॑దాది॒త్యో నామ॑ |

అగ్ని॑ర్వా అ॒శ్వమే॑ధస్య॒ యోని॑రాయ॒తనం॑ |

సూ॒ర్యోఽగ్నే॑ర్వోని॒రాయ॑తనం |

యద॑శ్వమే॒ధేఽగ్నో॑ చి॒త్య ఉ॑త్త॒రవే॑ది॒ముప॑వపతి |

యోని॑మంత॒మేవై॑న॒మాయ॑త॒నవం॑తం క॒రోతి॑ || 77 ||

యోని॑మానా॒యత॑న॒వాన్భవ॑తి |

స ఏ॒వం వే॑ద |

ప్రా॒ణాపా॑నౌ వా ఏ॒తౌ దే॒వానాం॑ |

యద॑ర్కాశ్వమే॒ధే |

ప్రా॒ణాపా॑నావే॒వావ॑రుంధే |

ఓ॒జో బ॒లం వా ఏ॒తౌ దే॒వానాం॑ |

యద॑ర్కాశ్వమే॒ధే |

ఓ॒జో బ॒లమే॑వావ॒రుంధే॑ |

అగ్ని॒ర్వా అ॒శ్వమే॑ధస్య॒ యోని॑రాయ॒తనం॑ ।
 సూ॒ర్యోఽగ్నే॑ర్యోని॒రాయ॑తనం ।
 యద॒శ్వమే॑ధేఽగ్నౌ చి॒త్య ఉ॒త్తర॑వేదిం చి॒నోతి॑ ।
 తావ॑ర్కాశ్వమేధౌ ।
 అర్కాశ్వమే॒ధావే॑వాపరుంధే ।
 అథో॑ అర్కాశ్వమే॒ధయో॑రేవ ప్రతి॒తిష్ఠతి॑ ॥ 78 ॥

నామ॑ కరోతి॒ సూ॒ర్యోఽగ్నే॑ర్యోని॒రాయ॑తనం చ॒త్వారి॑ చ ॥ 21 ॥

ప్ర॒జాప॑తిం వై దే॒వాః పి॒తరం॑ ।
 ప॒శుం భూ॑తం మే॒ధాయా॑లభంత ।
 త॒మాల॑భ్యోపావసన్న్ ।
 ప్రా॒తర్య॑ష్టాస్మహ ఇతి॑ ।
 ఏకం॑ వా ఏ॒తద్దే॒వానా॑మహః ।
 య॒థ్నం॑వథ్నరః ।
 తస్మా॑దశ్వః పు॒రస్తా॑థ్నంవథ్నర ఆ॒లభ్య॑తే ।
 య॒త్య్రజా॑పతి॒రాల॑భ్యోఽశ్వోఽభ॒వత్ ।
 తస్మా॑దశ్వః ।
 య॒థ్నద్యో॑ మే॒థోఽభ॑వత్ ॥ 79 ॥

తస్మా॑దశ్వమే॒ధః ।
 వేదు॑కోఽశ్వమా॒శుం భ॑వతి ।
 య ఏ॒వం వే॑ద ।

యద్వై తత్ప్రజాపతిరాలభ్యోఽశ్వోఽభవత్ |
 తస్మాదశ్వః ప్రజాపతేః పశూనామనురూపతమః ||
 ఆఽస్య పుత్రః ప్రతిరూపో జాయతే |
 య ఏవం వేద |
 సర్వాణి భూతాని సంభృత్యాలభతే |
 సమేనం దేవాస్తేజసే బ్రహ్మవర్చసాయ భరంతి |
 యోఽశ్వమేధేన యజతే || 80 ||

య ఉ చైనమేవం వేద |
 ఏతద్వై తద్దేవా ఏతాం దేవతాం |
 పశుం భూతం మేధాయాలభంత |
 యజ్ఞమేవ |
 యజ్ఞేన యజ్ఞమయజంత దేవాః |
 కామప్రం యజ్ఞమకుర్వత |
 తేఽమృతత్వమకామయంత |
 తేఽమృతత్వమగచ్ఛన్ |
 యోఽశ్వమేధేన యజతే |
 దేవానామేవాయనేనైతి || 81 ||

ప్రాజాపత్యేనైవ యజ్ఞేన యజతే కామప్రేణ |
 అపునర్కారమేవ గచ్ఛతి |
 ఏతస్య వై రూపేణ పురస్తాత్ప్రాజాపత్యమృషభం తూపరం

బ॒హు॒రూ॒ప॒మా॒ల॒భ॒తే |
 స॒ర్వే॒భ్యః॒ కా॒మే॒భ్యః |
 స॒ర్వ॒స్యా॒స్త్వై |
 స॒ర్వ॒స్య॒ జి॒త్వై |
 స॒ర్వ॒మే॒వ తే॒నా॒ప్నో॒తి |
 స॒ర్వం॒ జ॒య॒తి |
 యో॒శ్వ॒మే॒ధే॒న॒ య॒జ॒తే |
 య॒ ఉ॒ చ్చై॒న॒మే॒వం॒ వేద॑ || 82 ||

మే॒ధో॒భవ॑ద్య॒జత॑ ఏ॒తి వేద॑ || 22 ||

యో॒ వా అ॑శ్వ॒స్య మే॒ధ్యస్య॑ లో॒మనీ॒ వేద॑ |
 అ॒శ్వ॒స్యై॒వ మే॒ధ్యస్య॑ లో॒మం లో॒మం॒జు॒హోతి |
 అ॒హో॒రాత్రే॒ వా అ॑శ్వ॒స్య మే॒ధ్యస్య॑ లో॒మనీ॒ |
 య॒థ్సా॒యం ప్రా॑తర్జు॒హోతి |
 అ॒శ్వ॒స్యై॒వ మే॒ధ్యస్య॑ లో॒మం లో॒మం॒జు॒హోతి |
 ఏ॒తద॑నుకృతి హ స్మ॒ వై పు॒రా |
 అ॒శ్వ॒స్య మే॒ధ్యస్య॑ లో॒మం లో॒మం॒జు॒హ్వాతి |
 యో॒ వా అ॑శ్వ॒స్య మే॒ధ్యస్య॑ పదే॒ వేద॑ |
 అ॒శ్వ॒స్యై॒వ మే॒ధ్యస్య॑ పదే॒ పదే॒ జు॒హోతి |
 ద॒ర్శ॒పూ॒ర్ణ॒మా॒సా వా అ॑శ్వ॒స్య మే॒ధ్యస్య॑ పదే॒ || 83 ||

యద్ధర్శపూర్ణమాసౌ యజతే |
 అశ్వస్యైవ మేధ్యస్య పదే పదే జుహోతి |
 ఏతదనుకృతి హ స్మ వై పురా |
 అశ్వస్య మేధ్యస్య పదే పదే జుహ్వతి |
 యో వా అశ్వస్య మేధ్యస్య వివర్తనం వేద |
 అశ్వస్యైవ మేధ్యస్య వివర్తనే వివర్తనే జుహోతి |
 అసౌ వా ఆదిత్యోఽశ్వః |
 స ఆహవనీయమాగచ్ఛతి |
 తద్వివర్తతే |
 యదగ్నిహోత్రం జుహోతి |
 అశ్వస్యైవ మేధ్యస్య వివర్తనే వివర్తనే జుహోతి |
 ఏతదనుకృతి హ స్మ వై పురా |
 అశ్వస్య మేధ్యస్య వివర్తనే వివర్తనే జుహ్వతి || 84 ||

పదే అగ్నిహోత్రం జుహోతి త్రిణి చ || 23 ||

ప్రజాపతిస్తమష్టాదశిభిః ప్రజాపతిరకామయతోభావస్మై
 యుంజంతి తేజసాఽప ప్రాణా అప శ్రీరూర్ధ్వాం ప్రజాపతిః
 ప్రేణాఽను ప్రథమేన ప్రజాపతిరకామయత మహాన్ వైశ్వదేవో
 వా అశ్వోఽశ్వస్య ప్రజాపతిస్తం యజ్ఞక్రతుభిరప
 శ్రీర్భ్రాహ్మణౌ సర్వేషు వారుణో యద్యశ్వం తదాహురేష వై
 విభూస్తార్వేణాఽదిత్యాః ప్రజాపతిం పితరం యో వా
 అశ్వస్య మేధ్యస్య లోమనీ త్రయోవిగ్ంశతిః || 23 ||

ప్రజాపతిరస్మిన్లోక ఉత్తరతః శ్రియమేవ
ప్రజాపతిరకామయత మహాన్ యత్ప్రాతః ప్ర వా ఏష
ఏభ్యో లోకేభ్యః సర్వగ్ం హ వై తత్ర పయస్వద్య
ఉ చైనమేవం వేద చత్వార్యశీతిః || 84 ||

ప్రజాపతిరశ్వమేధం జుహ్వతి ||

|| ఇతి కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే
తృతీయాష్టకే నవమః ప్రశ్నః సమాప్తః ||